

Утвърждавам:.....

/Таня Вълчева/

**Основно училище „Петко Рачев Славейков”,
с. Церова кория, общ. Велико Търново**

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Училищната програма за превенция на ранното напускане на ученици от училище е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020” и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най- добър старт в живота. Принципи Училищната програма за превенция на ранното напускане на ученици кореспондира с темата за включващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване.

Базира се на основни принципи на включващото образование:

- **Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование**
- **Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава**
- **В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус**
- **Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата**
- **Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми**
- **Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес**
- **Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване**

Визия

Програмата за превенция на ранното напускане от училище се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- **учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности**

- да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество
 - да развиват творческите си заложби и способности
 - да изградят умения и навици за здравословен начин на живот
 - училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение
- Визията на ОУ „Петко Рачев Славейков” – село Церово кория като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от ранно напускане, която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот, се фокусира върху:
- разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците
 - съчетаване на класно-урочни, извън-урочни и извънкласни форми на обучение и възпитание
 - работа с талантливи деца
 - работа с деца в неравностойно социално положение
 - работа с деца със специални образователни потребности
 - работа с деца с различна етническа принадлежност
 - уютна и функционална образователна среда

Идентификация на проблема

Ранното напускане на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия. В последно време се постигнаха добри резултати, като бе намален броя на отпадналите ученици в нашето училище, но се появила една друга категория ученици, които са застрашени от отпадане. Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия. Имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане. В I-IV клас този проблем не е толкова изявен поради факта, че малките ученици са обгрижвани от един учител, който в повечето случаи е безспорен авторитет за тях. Там обаче се очертава друг проблем. В условията на обучение в преобладаваща билингвална среда, обучението на писмен и говорим книжовен български език е затруднено и някои ученици трудно или въобще не се поддават на оgramотвяване. Това от своя страна се явява в известна степен предпоставка за последващо затруднено обучение и развитие от V клас нагоре. Проблемът с отпадащите и застрашените от отпадане ученици е по-силно изразен от V до VII клас. Затова е нужно да се предприемат мерки от цялата педагогическа колегия със съдействието на ръководството.

Анализ на ситуацията

В началото на учебната година в ОУ „П. Р. Славейков” - с. Церова кория да бъде направена оценка на риска от ранно напускане на ученици от училището. Като рискови фактори, предшестващи напускането да бъдат идентифицирани като:

- Продължително отсъствие от училище
- Проблемна семейна среда
- Трудна адаптация към изискванията в училище

Възможности:

- кандидатстване по различни програми, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности
- ранно идентифициране на децата в риск
- нови форми за по-голямо ангажиране на родителите
- ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище
- обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище
- разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране и чрез активна работа със семейството
- поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете
- разширяване на връзките с извънучилищните институции

Заплахи:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите
- Липса на ефективни санкции за родителите
- Нисък жизнен стандарт на част от населението
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашените от ранно напускане

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Обща цел:

Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Подцели:

1. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност
 - Индикатор за постигане – неизвинени и извинени отсъствия (намаляване)
2. Създаване на положителни нагласи към учебния процес
 - Индикатор за постигане – успехът на застрашените ученици

МЕРКИ (ДЕЙНОСТИ) ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на училищния материал и застрашеност от отпадане ("ранен учебен неуспех").
 - 1.1. Изготвяне на ежемесечни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и причините, поради които учениците отсъстват.
 - 1.2. Изработване ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца.
 - 1.3. Анализ на постиженията на застрашените от отпадане ученици и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство.
 - 1.3.1. Разработване на наваксващи програми по съответните предмети.
 - 1.3.2. Провеждане на задължителна допълнителна индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените от отпадане ученици.
 - 1.3.3. Определяне на учители-наставници за учениците, живеещи в отдалечени от село Церова кория селища.
2. Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности.
 - 2.1. Откриване на силните страни на личността.

2.2. Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.

2.3. Осигуряване на публични изяви на учениците с изяви дарби.

3. Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.

3.1. Въвеждане на алтернативи на традиционната родителска среща.

3.2. Организиране на кампании, които да стигнат до родители и настойници.

3.3. Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.

3.4. Разпределяне на отговорностите и ангажиментите по отношение посещаемостта на училище между класните ръководители и родителите.

Училищната програма за превенция на ранното напускане на ученици е приета от Педагогическия съвет на училището с Протокол № 10 / 11 .09.2020 г.